

זמני שבת קודש

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	
18:05	17:41	16:40	תל אביב
18:10	17:45	16:39	ירושלים
18:02	17:38	16:37	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

איפה כדאי להשקיע?

מה היה קורה אם היו שולחים חללית לירח ולא היו מביאים משם כלום?

הקשר עם הילד

המשימה שמעסיקה יותר מכל כל הורה, השליחות החשובה ביותר המוטלת על כל אב ואם, היא לזכות לגדל את ילדיהם ולחנכם כראוי, לראותם צועדים בתלם שהותווה להם, לרוות מהם רוב נחת. אולם, למרבה הצער, לא פעם התוצאות הן לא כפי שקיוונו. פעמים רבות כל כך, הורים רבים כל כך, מתמודדים עם התמודדויות קשות ומורכבות בחינוך ילדיהם, כאשר הצלחתם והנחת הנשאלת - מהם והלאה.

והרי אנחנו יודעים את האמת. כמה מאמץ השקענו בילד, כמה כוחות, כסף וזמן הענקנו לו. הרי מי כמונו ההורים מוכנים להשקיע בילד את כל הכוחות כדי שיעלית, האם יש משהו נוסף שכדאי לעשות, שאולי הוא יביא את בשורת הנחת? האם יש כלי נוסף שעומד לרשותנו, שיתכן שדווקא בו תלויה הצלחת הילד?

התשובה, אותה כדאי לכל הורה להפנים ולחדד, היא שמעבר לכל התפקידים המוגדרים של ההורה והמחנך, מעבר לפעולות הטכניות הדרושות, השיחות עם המנחכים, המעקב אחר הציונים וההישגים, קשר עם הילד - הוא שיחה שאינה עוסקת בפרטים, לא מתעניינת בהישגים, לא באה להשיג מידע. קשר אישי זו שיחה פתוחה, גלוית לב, בה הילד מדבר בחופשיות, בה ההורה מאזין לו בקשב, מתעניין בו באמת, שומע ומדבר אתו בפתיחות גמורה, בנסיון לחוש את תחושותיו, להרגיש את הרגשותיו, לחוות את חוויותיו, לחיות אותו ואת העובר עליו באמת.

זה לא קל. ראשית, כי זו משימה בלתי מוגדרת, אין לה שעות קבועות, מועדים בלוח השנה או בלוח היומיומי, אין לשיחה כזו התחלה נקובה ובוודאי שלא סוף מתוכנן מראש. ובכל זאת, ולמרות כל הקשיים, כדאי מאוד להתאמץ. כי אין ספק שכולנו משתדלים לבצע במלואם את התפקידים המוגדרים המוטלים עלינו כהורים, אבל ההצלחה החינוכית שלנו עשויה להיות תלויה רק בקשר שלנו עם הילד.

(הרב אשר קובלסקי)

לכרם לאכול ענבים כמה שרוצה ולא לצאת ערום ורעב כמו שבא, מה היינו אומרים לו? שועל! שועל! תנהג בחכמה! הרי אתה שועל! אתה לא צריך לצום כמה ימים כדי לצאת מהכרם, הכנס לכרם, תקטוף את כל הענבים, אבל תתאפק, אל תאכל אותם, תוציא אותם החוצה, תעמיס חבילות, תשלח חבילות מעבר לגדר, תוציא אשכולות חוץ לגדר, ואז תצא ותאכל בחוץ ימים שלמים.

אם אתה לא רוצה להקבר ערום אל תשקיע בעולם הזה בתוך הגדר, אלא בעולם הבא, מחוץ לגדר, שלח חבילות למעלה, ואז תקבר בבגדי פאר, "וילבש צדקה כשריון" (ישעיה נט).

כתוב בתהילים: "מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו, נקי כפיים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשי ולא נשבע למרמה". מי הוא זה שיזכה לחיי עולם הבא? מי שלא נשא לשוא נפשי. אומר החפץ חיים: משל למה הדבר דומה, אם ראובן אומר לשמעון, הלוא לי בבקשה מאה אלף דולר לשנה, הלוא לי לו כסף בקופסה סגורה. לאחר שנה מגיע הוא אל שמעון ומחזיר לו את הקופסה הסגורה, ואומר לו שמעון, הנה הקופסה שלך לא פתחתי אותה, הרי היא כמו שהבאת לי אותה. הרי וודאי שיכעס עליו שמעון, הלויית לך כדי שתשתמש בה, היית משאיר את זה אצלי

הייתי משקיע את הכסף ומרוויח. בורא העולם נותן לאדם נשמה קדושה, כדי שישקיע אותה פה בעולם, יעשה בה תורה ומצוות ויעלה לדרגות גבוהות בקדושה וטהרה. נניח שתינוק נולד חי שמונים שנה לא עושה לא מצוות ולא עבירות, - לא מציאותי - בורא העולם יכעס עליו לשם כך הורדת אותו? אדמה פורייה, יכולה לתת פירות לברכה, ואדם משאיר אותה שתעלה כולה קמחונים, איזה הפסד הוא זה! כמה חבל! לשם כך קיבלת נשמה קדושה כ"כ מן העליונים? ראה את צדיקי העולם, ראה עד היכן יכולה נשמה להגיע! ראה את הבבא סאלי! יכולת להרים אותה עד אין סוף להתענג על ה' בצחצחות, ולזכות לנצח נצחים! למה ירדת? להיות כמו שהיית? הייתי משאיר אותך למעלה!!

שבת שלום ומבורך!

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

האמריקאים שלחו חללית לירח, כל העולם עצר את נשמתו, האם יגיעו או לא יגיעו? הם השקיעו מאות מיליארדים, כדי להגיע לירח, ומה אפשר להביא משם? חול ועפר. תארו לעצמכם האסטרונאוטים נוחתים בשלום, פותחים את הדלתות, שואלים אותם ומה הבאתם? והם עונים לא הבאנו כלום. מה עשיתם שם? - שיחקנו שש-בש, קלפים... מטורפים? השקענו מאות מיליארדים, ושיחקתם שם משחקים? או לאותה בושה או לאותה כלימה. אבל אם עושים השליחות בשלמות, מביאים דגימות חול ועפר, איזה התרגשות, איזה שמחה, איזה כבוד! הם עשו את השליחות שלהם. כך האדם יורד מהעולם העליון לעולם הזה, למה לאכול ולשתות? זה גם בהמה עושה. אדם בא לעולם הזה כדי להתקדש ולהטהר, לעסוק בתורה יומם ולילה, להגיע לדרגות עליונות כמו שהגיעו הבבא סאלי ואבותיו הקדושים. וכן כל הצדיקים בכל הדורות. לדרגות גבוהות ונוראות של קדושה וטהרה. ומחכים לו בשמים לדעת מה הוא הביא איתו. והוא עולה למעלה ושואלים אותו מה הבאת? הוא מביא איתו כמה גולים שתקע, משחקים ששיחק, או לאותה בושה או לאותה כלימה! בשביל זה שלחתי אותך לעולם? שלחתי אותך כדי שתעמול בתורה יומם ולילה ותתקדש בקדושת התורה.

כתוב בפסוק, כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב ללכת כשבו ומאומה לא ישא בעמלו... אומרים חז"ל, אדם בא לעולם ערום ונקבר ערום. משל לשועל רעב שראה כרם ענבים ורצה לאכול, כל ענב ענב, אבל הכרם מוקפת גדר גבוהה ואי אפשר להכנס. הסתובב השועל סחור וחיפש פרכה, יגעת ומצאת תאמין, מצא פרכה קטנה בגדר, אבל הפרכה קטנה מדי. אמר השועל לעצמו, צמתי יומיים אצום עוד יום, צם והצטמק והצליח להכנס לתוך הכרם. נכנס ואכל ענבים מלא כריסו, אכל ואכל והתכוון לצאת. אך עוד שבר, איננו יכול לצאת מהכרם, יישאר בכלא כל חייו? מה עשה? צם ארבע ימים ויצא. כשיצא פרש השועל כפיו ואמר כרם כרם! כמה טובים פירותיך! אך מה הנאה ממך? רעב נכנסתי אליך ורעב יצאתי.

ומאמר חז"ל זה צריך להבין, לשם מה צריכים אנו משל, כל ילד יודע שאדם נולד ערום ומת ערום. מה היחידוש במשל? אלא, מפרשים. אם היה השועל שואל אותנו, מתייעץ מה לעשות כדי שיוכל לחדור

זכות החיזוק והקריאה בעלון

לעילוי נשמת שלמה בן ג'ון ג'ון, סגילית בת חנה, חן בן חיה, יואב בן חנה

להצלחת אסף בן חיה, רועי בן דינה, אלעד בן עמה, אלדד בן ירדנה

לרפואת ישראל מאיר בן מלכה, שלמה בן סמחה, צורי בן רחל, יהושע בן גאולה

לזש"ק בנימין בן חסיבה, אלדד בן חוה, ספיר בת עליזה, לילך בת עליזה

גם אתם רוצים להקדיש זכות של אלפי עלונים להצלחה, לרפואה, לזש"ק או לעילוי נשמת יקירכם?

התקשרו עכשיו:

03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

ישועת ה' כהרף עין

בית הכנסת במנצ'סטר, אנגליה, שעת ערב מוקדמת.

והאסונות הכבדים, המשכתי להאמין", הוסיף בקול מרוסק.

יהודי תלמיד חכם ירושלמי שנקלע למקום לתפילת מנחה שגרתית, התפלא מאוד לנוכח ה"קדיש יתום" שאחריה. הקשיש היושב במזרח נתן קולו בקדיש רועם ונלהב, כשעיניו עצומות בחוזקה, הוא מתנועע בשארית כוחותיו, וכל משא שנותיו שואג עמו "יתגדל ויתקדש" בהתלהבות עצומה.

האורח הביט בפלא בעיניים משתאות, אך התבייש לשאול, הן הוא זר כאן. כשנסנה המחזה בסוף תפילת ערבית, לא הצליח לכבוש את סקרנותו והחליט לפנות אל הקשיש ולשואלו לפשר העניין. הוא קרב אל הקשיש ושאל לשמו, ערך עמו היכרות ראשונה, ואחר כך פרש את תמיהתו ופליאתו וביקש הסברים מניחי דעת על הקדיש הנלהב והכל כך לא שגרתית.

"שב, טייערער איד" (יהודי יקר), השיב לו הקשיש בנועם, "אספר לך את סיפורי האיש, וכבר תבין", אמר, והצית עוד יותר את סקרנותו של האורח. לימים, סיפר האורח וציטט מילה במילה את סיפורו של הקשיש והסיפור במלואו לפרטיו מובא בספר "ברכי נפשי".

היו אלה הימים הנוראים ביותר עלי חלד, כשיבשת אירופה בערה ונחילי דם יהודי זרמו בחוצותיה. הצורך הנאצי ימח שמו פעל במהירות ובדייקנות לחתור אל "הפתרון הסופי", מתוך מגמה להכחיד כל שם ושארית לעם היהודי. ארובות העשן בתאי הגזים היוו עדות אפילה ואכזרית, למשרפות האימתניות שפעלו בחריצות, מעלות מיליוני יהודים על מזבח עקידת קידוש ה'.

אותו יהודי הגיע גם הוא למחנות העבודה, לשלב המקדים שלפני מחנות ההשמדה. קשה לתאר את המראות, הדעת לא סובלת והקולמוס לא יוכל לבטא את המחזות הקשים. יהודים בעלי שיעור קומה עבדו בפרך, נתונים למרמס הקלגסים וסופנים מכות בזו אחר זו. האבדות בנפש היו דבר שבשגרה, איש לא ידע האם ישוב בערב לדרגשו או שהיום הוא יומו האחרון.

אלה היו ימים בהם חשו יהודים כי זהו סוף העולם, כך ממש ולא במליצה. הרעב הצובט, המחלות הרבות, התנאים הנוראיים, עבודות הפרך והמשלוחים להשמדה, לא הותירו אפילו שביב אופטימיות, זיק של תקווה. "סירבתי להישבר", סיפר הקשיש בעיניים דומעות, "למרות כל המראות, התחושות, המחזות

זה לא היה קל, להתחזק באמונה בתוככי התופת, אך הוא הבין כמה חשוב דווקא כאן להתחזק באמונה, וכמה קריטי לחדד את ההבנה כי יש לו אבא שבשמים שנמצא איתו כאן. רק העובדה שברור כי גם בתוככי החשכה הוא יכול להישען ולהתרפק על הידיעה כי אביו שבשמים מקיים בו "עמו אנוכי בצרה", נתנה לו כוחות, העניקה לו יכולת להתמודד.

כדי שלא לשכוח את המסר הזה, סיגל לעצמו את ארבעת המילים: "ישועת ה' כהרף עין", עליהן היה חוזר ללא הרף, לאחר כל אנחה, לנוכח כל גופה, עם כל קרקור רעב, היה עונה לעצמו ולחבריו באותן ארבע מילים נצחיות: "ישועת ה' כהרף עין".

הדבר כבר הפך לסימן ההיכר שלו, עד שכבר הפסיקו לכנותו בשמו והיו קוראים לו: "ישועת השם", אך הוא לא נפגע מכך, ההיפך, היה גאה. "אכן, אני מאמין כי השם עימנו כאן, בתוככי המחנה", היה אומר לסובביו, "ובלי ספק- ישועת השם..." והם כבר ידעו להשלים במקלה את המילים הבאות: "כהרף עין", ואף הוא היה נענה לעברם ואומר: "אכן, התחזקו נא באמונה, כי ישועת השם כהרף עין".

והנה, ביום מן הימים הוכרז כי על כל חברי הבלוק להתייצב בשורה עורפית, כי עוברים 'מקלחת המרכזית'. היהודים האומללים כבר ידעו מה הכוונה, כבר הבינו לאן הם מובלים. הארובות הגבוהות והעשן המיתמר מה'מקלחות' לא הותירו מקום לספק, אכן, היום בא גורלם למסור נפשם על קידוש השם. הם הובלו בשורה מסודרת, כשבחזית ומאחור מפקחים עליהם שומרים נאצים חמושים, לכל יחמוק אי מי מהשיירה, לכל יימלט יהודי בחזרה לארץ החיים. הנה הם כבר עומדים בשערי המשרפות ונכנסים בזה אחרי זה. "נו, מה אתה אומר עכשיו?" שאלו אחיו היהודים את מר 'ישועת השם'.

"מה זאת אומרת?" שאל לעברם בפליאה, "גם עכשיו, בשערי המשרפות, אני קובע ואומר חזק וקורא: 'ישועת השם כהרף עין'. אפילו חרב חדה מונחת על צווארי ועד טיפת דמי האחרונה אזעק: 'ישועת השם כהרף עין'".

הנה הם כבר נכנסים לתאים המעשנים, ובעוד רגע תיסגר הדלת החשמלית. כל היהודים

נדחקים הכי קרוב לדלת, למרות שברור כי לא ניתן להימלט, והדלת תינעל במנעול חשמלי עוצמתי ואז יפעילו הנאצים את הגז הנורא, ובתוך דקות אחדות יהפכו אותם לקדושים שעלו השמימה על קידוש השם.

ואז, רגע לפני סגירת הדלת, נפל לשומר הנאצי שבפתח פתק מהכיס. פתק, סתם פתק שנהדף עם הרוח כמה מטרים לאחור. "יהודון מלוכלך", הלם השומר בקת הרובה על מר 'ישועת השם', "לך תרים לי את הפתק ותחזור מיד". בצעדים מדודים יוצא היהודי מתא הגז לעבר הפתק הסורר, כשהשומר מזרוז לרוץ אחר הפתק המתגלגל עם הרוח. הוא גוחן לעבר הפתק, תופסו וממהר להשיבו אל החייל הנאצי, אלא שבדיק אז לחצו כבר על המתג החשמלי הנועל את הדלת והיא נסגרה. מר 'ישועת השם' עומד מחוץ לדלת הנטרקת ומשיב את הפתק לנאצי השומה.

הלה מנסה להודפו פנימה, אך הדלת חשמלית והיא נסגרת בעוצמה. היהודי נותר בחוץ, ומבעד לסדק האחרון של הדלת הוא שומע את אחיו זועקים רגע לפני עלייתם על המוקד: "א קדיש'ל פאר אונז, א קדיש'ל פאר אונז"- אל תשכח לומר קדיש אחרינו, ואז הדלת נסגרה לגמרי. הם בפנים, מסרו נפשם על קדושת ה', ה' יקום דמם, והוא בחוץ- חייו נתונים לו לשלל.

הקשיש סיים את סיפורו האיש, ניגב את הדמעות שכבר לחלחו את קצוות זקנו, נאנח ואמר: "נו, עכשיו הבנת למה אני אומר קדיש כה נלהב על מי שהייתי אמור להיות ביניהם ולעלות עימם השמימה? אוי, ריבונו של עולם", הוסיף באנחה, "נקום נקמת דם עבדיך השפוף". "אוי, ישועת השם כהרף עין", שב הקשיש על ארבע המילים שהיו לו למשען ומחסה בימים הקשים, "הרי ראיתי זאת בעיניים, והיום בראותי אנשים מודאגים, לחוצים, צרות עוברות עליהם, קשיים ומשברים, אני משיב לעברם באותה מטבע לשון ואומר: 'הריני עד כי ישועת השם כהרף עין. התחזקו באמונה, דעו כי יש מנהיג לבירה, יש בורא עולם שקובע ומכוון את סאת הצרות של כל אחד ואחד, ואם תתחזקו באמונה בוודאי תיושעו", סיים הקשיש בחיוך רפה.

"האבדות בנפש היו דבר שבשגרה, איש לא ידע האם ישוב בערב לדרגשו או שהיום הוא יומו האחרון..."

ראש השנה לאילנות

א. חמישה עשר בשבט הוא ראש השנה לאילנות לענין מעשר, היינו פירות שגדלו שליש לפני ט"ו בשבט הם שייכים לשנה אחת, ופירות שגדלו שליש רק אחר ט"ו בשבט הם שייכים לשנה אחרת ואי אפשר להפריש מאחד על השנה.

ב. הטעם שבט"ו בשבט קבעו חכמים שהוא ראש השנה לאילנות כיוון שבתקופה זו רוב הגשמים ירדו ורוב פירות הארץ מתחילים לבלבד והוא חג של התעוררות ופריחה של האילנות והצמחים, וזה יום שמתחדש בו כוח האדמה להוציא פירותיה ולהראות את שבחה של ארץ ישראל שנאמר עליה "ארץ חסדה ושעורה וגפן תאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש", ולכן הוא יום של שמחה לעם ישראל.

ג. כתוב בספרים שקבלה מאבותינו להתפלל בט"ו בשבט על אתרוג כשר ויפה ומהודר שה' יתברך יזמין לו לצורך חג סוכות, כי ביום זה עולה השרף באילנות והוא כפי הזכות של כל אחד מישראל, ולכן מה טוב ומה נעים שיתפלל האדם ביום ט"ו בשבט ראשית יסוד הצמיחה שיזמין לו ה' יתברך את פרי העץ הדר (אתרוג) ותפילתו תעשה פירות.

ד. נוהגים בט"ו בשבט לאכול מפירות האילן ובפרט מפירות שבעת המינים, ונוהגים גם להדר ולקחת פרי חדש כדי לברך עליו ברכת "שהחיינו", ועורכים שולחן ולומדים משנה או זוהר שמדבר בענין הפרי ואחר כך אוכלים אותו.

ה. אכילת הפירות ביום ט"ו בשבט היא מעין שבח לה' יתברך אשר ברא בעולמו אילנות טובות כדי שיוכלו בני אדם ליהנות מהם, ויום זה שמסמן את השגשוג של האדמה הוא יום חשבון נפש לאדם שיתבונן על מצבו הרוחני ועליו להיות כמו האילנות שהולכים וגדלים כך הוא צריך לדאוג שיהיה במצב תמידי של עלייה ושגשוג ברוחניות וכמו שנאמר "כי האדם עץ השדה".

ו. נאמר בתורה "ארץ חסדה ושעורה וגפן תאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש", ולמדו חכמים שאם הביאו לפנינו כמה סוגי פירות של שבעת המינים יש לברך קודם על הפרי שהוא מוקדם יותר בפסוק, ועוד למדו שכל הסמון למילה "ארץ" בין תיבת "ארץ" הראשונה ובין תיבת "ארץ" השניה נחשב שהוא יותר מוקדם לחברו ועליו יש לברך קודם.

ז. וכך סדר הקדימה בברכות לשבעת המינים: 1. פת חטים 2. פת שעורים (וכן כל מיני דגן כגון כוסמין, שיבולת שועל, שיפון, קודמים לכל פירות שבעת המינים בין שהם תבשיל בין שעשו מהם עוגה) 3. יתים 4. תמרים 5. ענבים 6. תאנים 7. רימונים.

ח. אם יש שני פירות שברכתם שווה ואחד מן הפירות הוא ממין של שבעת המינים, צריך להקדים ולברך על הפרי שהוא משבעת המינים, ואפילו הפרי השני שאינו משבעת המינים חביב עליו יותר מהפרי של שבעת המינים, וכן יש להקדים ולברך על הפרי משבעת המינים אפילו שהוא אינו שלם והפרי שאינו משבעת המינים הוא שלם.

ט. אולם אם יש לפנינו פרי שאינו משבעת המינים והוא פרי חדש שצריך לברך עליו "שהחיינו" וגם פרי משבעת המינים יברך קודם על הפרי החדש שאינו משבעת המינים מפני שמברך עליו "שהחיינו", ויברך על הפרי כברכתו ואחר כך יברך "שהחיינו" ויאכל מן הפרי ויכוון לפטור את הפרי משבעת המינים.

י. אם יש לפני האדם שני פירות שהם ממין שבעת המינים ומין אחד הוא יותר חביב עליו והמין השני הוא מוקדם בפסוק, צריך לברך קודם על המין שהוא מוקדם יותר בפסוק, וכן אם יש שני מינים של פירות משבעת המינים והאחד קודם בפסוק אבל אינו שלם והשני יותר מאוחר בפסוק אבל הוא שלם כגון חצי תאנה, יש להקדים ולברך על הפרי שקודם בפסוק אף על פי שאינו שלם.

יא. אם יש לפני האדם יין ופירות משבעת המינים מעיקר הדין רשאי להקדים ולברך על הפירות לפני שמברך על היין, אולם ראוי להקדים ולברך על היין קודם, אולם אם מונח לפנינו יין ופת חטים או פת שעורים (או כל שאר מיני דגן בין שעשו מהם תבשיל בין שעשו מהם עוגה) לכתחילה יש להקדים ולברך על הפת חטים או שעורים.

יב. כל דיני קדימה בברכות זה דווקא שמונחים לפנינו שני המינים (או יותר) ורוצה לאכול עכשיו משניהם אבל אם אינו רוצה לאכול עכשיו משניהם אף על פי שיועד שירצה לאחר זמן לאכול גם ממין השני אינו צריך להקדים את המין השני אף על פי שהמין השני הוא יותר חשוב והוא משבעת המינים, וכן אפילו אם יודע שיביאו לו תוך זמן קצר את המין שהוא קודם לברכה ובדעתו גם לאכול מאותו המין שיביאו לו רשאי להקדים ולברך על המין שמונח לפניו, ואינו חייב להמתין אפילו זמן מועט עד שיביאו לו את המין השני.

יג. כל דין קדימה בברכות היינו לכתחילה, אבל בדיעבד אם טעה והקדים לברך על המין שלא היה צריך להקדימו יצא ידי חובה ואינו צריך לחזור ולברך על המין שהיה צריך להקדימו.

אימון אישי הרב אהרן פרידמן

כי קרוב אליך...

במלחמת מצווה, אף שלא כל אחד יכול להילחם כגיבור מלחמה, כל אחד משתתף כפי יכולתו, כמו שנפסק להלכה: "כל אלו שחוזרין מעורכי המלחמה כששומעין את דברי הכהן, חוזרין ומספקין מים ומזון לאחיהם שבצבא ומתקנין את הדרכים".

כך גם בתפקיד הרם של לימוד התורה הקדושה, שאלמלא התורה לא נתקיימו שמים וארץ. גם אם לא כל אחד יכול להגיע לדרגה של רב ומורה הוראה, ולא כל אחד חריף וגאון מספיק להיות גדול בתורה, עם זאת יש מקום לכל אחד ואחד ללמוד כמיטב הבנתו מקרא, משנה או גמרא. כך נפסק להלכה: "כל איש מישראל חייב בתלמוד תורה בין עני בין עשיר בין שלם בגופו בין בעל יסורין בין בחור בין שהיה זקן גדול שתשש כחו אפילו היה עני המתפרס מן הצדקה ומחזור על הפתחים ואפילו בעל אשה ובנים חייב לקבוע לו זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה שנאמר והגית בו יומם ולילה".

כדי לקיים את מצוות לימוד תורה, אין האדם צריך להיות גאון או למדן, אלא, כמו שאמרו חכמינו ז"ל: "אפילו אין בידו של אדם לא מקרא ולא משנה, אלא יושב וקורא כל היום כולו ואחות לוטן תמנע" שכר תורה בידו". על כל מילה ואות שבתורה, גם כשלא מבינים מאומה, "שכר תורה בידו".

גם חובת קיום המצוות לא ניתנה רק לבעלי מדרגה ולאנשים מורמים מעם. כולנו בני מלכים, ולכל אחד ואחד מישראל יש מקום. כולם חייבים לשמוע את דבר ה', גם מי שאינו מקדיש את כל חייו לעבודת ה' ואינו פרוש מענייני העולם הזה. כל אחד ואחד מאתנו יקבל שכר גדול על כל מעשה, קטן ככל שיהיה, שהוא עושה למען שמו באהבה, גם אם לדאבון לבנו יש מצוות רבות שאיננו מקיימים כראוי.

חכמינו ז"ל אמרו: "והו' זהיר במצוה קלה [כשמחת הרגל ולמידת לשון הקודש] כבחמורה [כמילה וציצית ושחיטת הפסח], שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות". ובמשנה אמרו: "ומה אם מצוה [שילוח הקן] שהיא כאיסור [שאין בה חסרון כיס אלא דבר מועט. רע"ב], אמרה תורה 'למען ייטב לך והארכת ימים', קל וחומר על מצוות חמורות שבתורה".

אין גבול למצוות שאדם יכול לקיים בעולם הזה, ואין לנו מושג בגודל השכר שנקבל על כל מעשה, ולו הקל ביותר. להמחשת הדברים אמרו: "יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא. ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא, מכל חיי העולם הזה".

יש מצוות רבות שנדרשים תנאים מוקדמים כדי לקיימן, כמו קביעת מזוזה (זקוקים לבית), שילוח הקן, אכילת מצה, תקיעת שופר ושיביבה בסוכה, ולא בכל מקרה יש לאדם הזדמנות לקיימן. ואולם יש עוד מצוות רבות שלא צריך שום דבר כדי לקיימן. בעל 'חרדים' מביא בספרו בפרט ט' רשימה של ארבעים וחמש (!) "מצוות עשה מן התורה התלויות בלב, ואפשר לקיימן בכל יום", וכן יש עוד מצוות רבות שאפשר לקיימן בקלות בכל עת ובכל שעה.

גם עניין "בכל דרכיך דעהו" עשוי להוסיף לנו זכויות לרוב. אם אמנם בכל מעשה שנעשה, ואפילו בדברים גשמיים, לא נשכח את כוונת הלב ושימת הלב לזכור שאנו מקיימים במעשה זה מצווה או נמנעים מלעבור עבירה, כל מעשינו יהיו חלק מעבודת הקודש, ואנו נהיה מחוברים לרוחניות.

על כל נאמר: "חכם לב יקח מצוות", ופירושו שכשם שסוחר טוב יודע להשקיע במה שמביא לו רווחים נאים, אף המקיים מצוות צריך להשקיע בחכמה. אמנם אין לנו שום מושג במתן שכרן של מצוות, אך יש מצוות רבות הכוללות סגולות ועניינים נשגבים שנתגלו לנו, והמקפידים לקיימן יזכו על דין לזכויות רבות בזה ובבא. על כן מי שיש לו מוח בקדקודו והוא חכם לב, ישים לב להשקיע במצוות הללו.

רגע חושבים

הרב דניאל גרמן

חולת אהבה

וכך כתב רבי נחמן בל"מ ח"א קע"ב: כל החסרונות שיש לאדם, הן בנים או פרנסה או בריאות, הכל הוא מצד האדם עצמו. כי אור השם יתברך שופע עליו תמיד, אך האדם על-ידי מעשיו הרעים עושה צל לעצמו, שאין מגיע עליו אור השם יתברך, ולפי מעשיו כן נעשה הצל המונע אור השם יתברך, ומגיע לו החסרון לפי המעשה שעל ידה נעשה הצל.

ואיך לא נתעורר לקרבתו לאחר שגילה לנו בספר הזהור גדול אהבתו וחיבתו אלינו: "דאי בני נשא הוו ידעי כמה קוב"ה רחים להו הוו שאגו ככפריא אבתריה".

האוהב את הקב"ה, הקב"ה שומרו (שם וירא קיב ע"ב), וכן כתוב בזוה"ח (ח"ב קג) שכל הדבק בקונו אינו ניזוק לעולם. ובמורה נבוכים ח"ג פנ"א כתב עליו ש"אי אפשר לעולם שימצא לאיש שהוא רע מכל מיני הרעות, כי הוא עם הבורא והבורא עמו". וכמו שדוד המלך אמר בתהילים "ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם".

ומטרתן של כל המצוות הם בעצם רק כדי להידבק בבורא יתעלה, שכן מצוות הם מלשון צוותא [חיבור], ובכל מצוה שעושה מסיר זוהמת הנפש ממנו ומושך אור אלוהי א"ס השורה באותו האיבר ונעשה מרכבה לשכינה.

למאמרים נוספים של הרב דניאל גרמן
בקרו באתר 'שיבת אור דוד'

כשם שיש חולי 'רע' (הבא מצד העוונות והקליפה) כך יש חולי טוב – 'נפשי חולת אהבתך'.

ומחלה היא מלשון חלל, שאין אורו האין סופי ממלא את האדם. ולכן כשיש אהבה והכלים מלאים – יש בריאות, שמחה ושלוות נפש.

כתב בעל המאור עינים [לקוטים תרצ]: "מקרה החולי רחמנא ליצלן, אף שלא חסר כלום בכל חושיו ואף על פי כן נפל למשכב, הוא מפני שניתן בתולדה של אדם מידת אהבה, וכשנחלה מדת אהבה כמאמר הכתוב (שיר השירים ה, ח) שחולת אהבה אני, אז נופל למשכב. וכשהוא מתכוין בעצמו להחזיק האהבה לבורא יתברך אז יקום מחליו".

ובספר צמח ה' לצבי (פ' בשלח) מובא שבאמת לא היה צריך אדם לרפואת סמים וכיו"ב, כי הדבקות בה' יתברך שהוא מקור החיות וחי החיים זה עיקר הרפואה.

וכן כל הרעות שמוצאות את האדם, הינן רק מחמת שרחוק מאלוקיו, כמו שכתוב "על כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות האלה".

ובאמת אורו ית' מאיר עלינו שפע בלי הפסק, והאדם מצדו הוא שחוסם אותו ע"י העבירות, כמו שאומר הפסוק "עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם". [ורבנו האר"י כתב שע"י העוונות גורם לסלק אור הקדושה הנמשך עליו מן התורה התפילה והמצוות].

האם העלון נמצא בבית הכנסת שלך באופן קבוע?

פרשת שבוע | סיפור | קואצ'ר | הלכות | חינוך ילדים

בוא והצטרף
לאלפי המפיצים
בכל שבוע את
העלון המפואר
"אור הפרשה"
ושמח את מתפללי בית הכנסת
שלך.

לפרטים והרשמה

03-5701212

למפיצים המקדימים זוכים:

כל הפצה של חבילת עלונים 1 יזכה את המפיץ
בברכה מפי הרה"ג דניאל זר שליט"א
לאחר לימוד כל ספר האידרא רבה וזוטא
בקברו של התנא האלוקי ר' שמעון בר יוחאי

כל הפצה של 2 חבילות עלונים יזכה את המפיץ
בברכה מפי הרה"ג דניאל זר שליט"א
לאחר קריאת כל התהילים בליל שבת

כל הפצה של 3 חבילות עלונים יזכה את המפיץ
בקמיע של כל הזהור הקדוש

